

Nr. 134 din 25 mai 2023

Ministerul Mediului
cancelaria@mediu.gov.md

Copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile
(număr unic 328/MM/2023)*

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat Nr. 18-69-4912 din 11 mai 2023 de avizare a proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 209/2016 privind deșeurile (număr unic 328/MM/2023), [în continuare – proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului de lege prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă:

- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;
- Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- Legea nr. 209/2016 privind deșeurile;
- Legea nr. 160/ 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;
- Legea nr. 235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător;
- Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică (se abrogă începând cu 21.10.2023 prin Legea Nr. 226 din 30/2022 privind modificarea unor acte normative);
- Legea nr.1422/1997 privind protecția aerului atmosferic;
- Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător;
- Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;
- Hotărârea Guvernului nr. 212/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice;
- Hotărârea Guvernului nr. 561/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje;
- Hotărârea Guvernului nr. 696/2018 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală;
- Hotărârea Guvernului nr. 586/2020 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori;
- Hotărârea Guvernului nr. 610/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea anvelopelor uzate;

- Hotărârea Guvernului nr. 731/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate;
- Hotărârea Guvernului nr. 93/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea vehiculelor scoase din uz.

3. Constatări principale:

Congresul Autorităților Locale din Moldova salută transpunerea reglementărilor UE în Legea nr. 209/2016 privind deșeurile. Aceste reglementări sunt necesare, totodată, menționăm că țările UE au beneficiat o perioadă suficientă de fonduri europene comune pentru a-și constitui infrastructura corespunzătoare și a asigura implementarea eficientă a reglementărilor privind deșeurile.

Considerăm necesar ca și prezentul proiect de lege să țină cont de necesitatea identificării și alocării unor surse suficiente, care pot fi obținute în perioada de preaderare, precum și să prevadă o perioadă de timp suficientă în care să se constituie infrastructura necesară implementării prevederilor legale. În acest sens, este de menționat că actualmente, în procedură de adoptare se află și proiectul de hotărâre prin care se propune aprobarea Programului de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 (număr unic 302/MM/2023), și care (la pct. 4) stabilește că „finanțarea acțiunilor prevăzute în prezenta hotărâre se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri din bugetul de stat și asistență externă”.

Constatăm, că reglementările propuse sunt deosebit de complexe, chiar complicate, și impun noi sarcini pentru autorități publice locale (organizatorice, financiare), pentru comercianți, pentru locuitori, ca subiecți implicați în producerea, gestionarea, colectarea, sortarea, stocarea, valorificarea deșeurilor etc., și în aceste condiții, pentru realizarea așteptărilor, statul trebuie să prevadă măsuri de sprijin și facilități considerabile pentru stimulare și a face atractive activitățile în domeniul respectiv. În caz contrar, situația actuală nu se va schimba, chiar și în condițiile noilor reglementări. Un argument în acest sens, servește și modificarea propusă în proiectul de lege prin care la Art. 14 alineatul (1) se modifică termenele pentru atingerea obiectivelor după cum urmează: „2018” în „2025” și „2020” în „2030” (obiectivele vizau introducerea sistemelor de colectare separată a hârtiei, sticlei, metalelor și maselor plastice, pregătirea pentru reutilizarea și reciclarea deșeurilor, valorificarea ș.a.).

Resursele financiare și de timp sunt necesare, în special pentru a constitui și deveni funcționale:

- constituirea regiunilor de management al deșeurilor municipale, care vor acoperi teritoriul a mai multor localități, în care autoritățile administrației publice locale vor coopera pentru a asigura funcționarea eficientă a sistemului de management integrat al deșeurilor la nivel regional;
- instalațiile destinate operațiunilor de gestionare a deșeurilor, în care se va desfășura activitatea de colectare, stocare, valorificare sau eliminare a deșeurilor, ori tratarea deșeurilor în instalații mici;
- sistemul de intermediere a gestionării deșeurilor prin aranjarea valorificării sau eliminării deșeurilor în numele unor terți;
- operatori ai sistemului municipal de gestionare a deșeurilor din regiunea de gestionare a deșeurilor municipale;
- infrastructura de colectare separată/selectivă (containere inscripționate și de diferite culori ș.a.), sortare, transport de deșeuri, stocare, valorificare energetică sau materială a deșeurilor.

- autorizarea instalațiilor și/sau activităților pentru gestionarea deșeurilor (statul ar trebui să participe activ la susținerea activității conforme a subiecților implicați, nu doar să îi „scufunde” în proceduri/formalități birocratice);
- pregătirea comercianților de implementare a noilor reglementări, inclusiv sistemului de depozit ș.a.
- educarea locuitorilor, producătorilor de deșeurii să respecte noile prevederi legale și să accepte „costurile”.

Propunem nu doar „acceptarea”, ci și promovarea în proiectul de lege a metodei de „compostare a deșeurilor organice” în toate zonele rurale din fiecare localitate, ceea ce va asigura reducerea deșeurilor menajere estimativ de la 50 la 70 % din volumul total, iar pe lângă reducerea cantității de deșeurii, se va asigura transformarea deșeurilor în îngrășământ organic pentru ridicarea fertilității solurilor, se va preveni eroziunea, se va conserva apa în sol, se va păstra aerul mai curat și, nu în ultimul rând, se vor economisi bani.

4. Propuneri asupra proiectului.

Propunem următoarele modificări și completări la proiectul de lege:

1. Se propune definirea și completarea proiectului de lege cu noțiunea „sistem colectiv”, care este utilizat în repetate rânduri, fără a avea o interpretare certă în înțelesul legii.

2. Textul „23/1) transportator de deseuri - persoană fizică sau juridică care desfasoară activități de transport pentru terți, care transportă deșeurii, al caror nu este originar, si in acelasi timp nu transporta aceste deseuri la propria unitate de gestionare a deseurilor” nu are o claritate, iar sintagma „al caror nu este originar”, probabil are și cuvinte omise.

3. În Articolul 23/1 alin. (5) cuvintele „sunt publicate” se propune a fi substituite prin cuvintele „se publică”.

4. În articolul 25 alin. (2) lit. d) după cuvintele „coordonatele geografice”, se propune completarea cu cuvintele „și/sau coordonatele în sistemul național unic MOLDREFF 99”. Această propunere are la bază prevederile Legii nr. 7798/2001.

5. În articolul 25 alin. (2) lit. m) cuvintele „Aviz al expertizei ecologice” se propune a fi substituite cu cuvintele „aviz de mediu”. Temei: Legea nr. 851/1996 privind expertiza ecologică se abrogă începând cu 21.10.2023 prin Legea Nr. 226 din 30/2022 privind modificarea unor acte normative, totodată cuvintele respective s-au exclus din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

6. În Articolul 3/1 alin. (6), după cuvintele „persoanele fizice sau juridice” se propune introducerea cuvintelor „în mod prioritar” (pot composta materialul biodegradabil produs prin activitățile sale pentru a preveni producerea de deșeurii) A se vedea argumentarea de la compartimentul 3 „Constatări principale”.

7. Articolul 11 alin. (4) se propune completarea (la final) cu cuvântul „executivă”.

8. În Articolul 11/1 și în celelalte articole (13, 15, 15/1, 16...) în care se repetă (inclusiv în următorul Articol 11/2, în care există și formularea inadecvată „eliberat de consiliul local al APL”, care trebuie exclusă), cuvintele „teren atribuit în acest scop printr-o decizie de utilizare a terenului sau într-un imobil destinat pentru acest tip de utilizare, printr-un certificat de urbanism pentru proiectare care stabilește menirea imobilului/terenului, în conformitate cu documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, în temeiul Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție” se propune substituirea cu cuvintele „teren, cu sau fără construcții, atribuit în folosință în acest scop prin decizie a consiliului local sau raional, sau prin hotărâre de Guvern, care este construit sau amenajat corespunzător, în baza actelor permise emise conform Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, precum și supus recepției finale”.

9. În Articolul 11/1 alin. (8) cuvântul „arendă” urmează a fi înlocuit cu cuvântul „locațiune”. Conform prevederilor Codului civil, arenda, ca instituție de drept civil operează doar în agricultură (în privința terenurilor agricole și altor bunuri agricole).

10. Din Articolul 16 alin. (1) se propune excluderea lit. b) - „este înregistrat în Cadastrul bunurilor imobile cu tipul de teren clasificat drept „alte terenuri” sau „teren amenajat” și modul de utilizare a terenului ca „depozit de deșeuri”. Argumentarea este că stabilirea regimului funciar nu face obiectul prezentei legi, totodată asemenea „clasificări” nu există nici în Codul funciar și nici în Clasificatorul categoriilor de destinație și modurilor de folosință a terenurilor aprobat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru. Aceste cuvinte „alte terenuri”, „teren amenajat” sunt „calificative” arbitrare date modurilor de folosință a terenurilor în registrul bunurilor imobile, care nu corespund cerințelor normative în vigoare și au fost criticate în repetate rânduri în rapoartele de audit ale Curții de Conturi.

11. În Articolul 18 alin. (11) se propune substituirea cuvintelor „autorizați să accepte” cu cuvintele „pot accepta” (deșeurile transferate de către producători).

12. În Articolul 18/3 alin. (3) cuvintele „proprietarul proprietății” și „Proprietarul imobilului” se propune substituirea cu cuvintele „titularul dreptului de proprietate asupra bunului”. Menționăm, că în accepțiunea Codului civil, prin imobil se subînțelege terenul, iar celelalte (construcțiile, încăperile) sunt părți componente.

13. Considerăm că Articolul 23/1 care prevede că „autoritățile administrației publice locale din cadrul unei regiuni de management al deșeurilor municipale cooperează pentru îmbunătățirea eficienței sistemului de management integrat al deșeurilor prin înființarea unei persoane juridice denumită administratorul sistemului integrat de management al deșeurilor municipale” nu are un mecanism de realizare în practică (poartă caracter declarativ).

Sușinăm aprobarea proiectului de hotărâre cu propunerile de modificare și completare sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex. Igor Cristal, expert CALM
Tel:22-35-09